

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "zorg voor de rechtspleging" over de periode 1945-1998

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

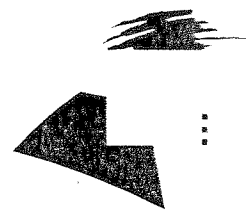
Mijnheer de Staatssecretaris,

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Justitie u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein 'zorg voor de rechtspleging' over de periode van 1945-1998.

In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Wegens de afronding van de Cultuurnota-advisering en een personele wisseling bij het secretariaat van de Bijzondere Commissie Archieven is het echter niet gelukt om binnen deze termijn te adviseren. De Raad biedt u hierbij zijn verontschuldiging aan voor de ontstane vertraging.

2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basisselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport "*Rechtspleging en rechtshulp. De datageschiedenis van handelingen en organisatie-eenheden van de justitiële ministeriële organisatie van de rechtspleging en rechtshulp, 1945-199* ('s-Gravenhage 1993).

Datum
8 februari 2001
Uw kenmerk
R&B/osta/2000/1541
Uw brief van
24 augustus 2000
Ons kenmerk
arc-2000.1872/2

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het, in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 voorgeschreven, overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg.

Hieruit is de Raad gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe, in artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 genoemde, personen en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest. Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

Pagina

2

Ons kenmerk

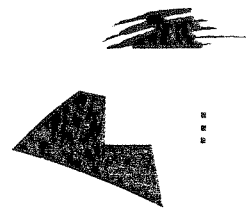
arc-2000.1872/2

De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 7 augustus 2000, aanvullend commentaar geleverd op de ter inzage gelegde versie. Tevens heeft de externe deskundige per brief van 30 augustus 2000 gereageerd op uw adviesaanvraag, waarin u ingaat op zijn bedenkingen bij de handelwijze ten aanzien van dossiers over bezwaar en beroepsschrift. Het bovenstaande geeft de Raad aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen:

Inzake de neerslag van handeling 16 (*het behandelen van bezwaar- en beroepsschriften naar aanleiding van beschikkingen met betrekking tot de organisatie van de rechtspleging alsmede het voeren van verweer voor rechterlijke instanties in beroepsprocedures ter zake*) stelt de materiedeskundige dat het beleidselement te nadrukkelijk het uitgangspunt vormt voor de selectie. Zijns inziens bevatten de dossiers van bezwaar ook historisch materiaal. In afwachting van een selectie-model dat in ontwikkeling is voor dergelijke dossiers van bezwaar bij de rechtbanken, en dat wellicht bruikbaar is voor dossiers bij ministeries, stelt hij voor de vernietiging van dossiers van bezwaar op te schorten.

Hierop heeft u in uw adviesaanvraag laten weten dat de neerslag van handeling 16 vooral betrekking heeft op interne aangelegenheden zoals aanstellingen, en dat de bewaring van de neerslag u derhalve niet noodzakelijk lijkt. De Raad kan zich vinden in deze motivering.

Overigens is de Raad verheugd over de passage uit uw adviesaanvraag betreffende rechtbankdossiers. Hierin stelt u dat het model voor de selectie van dergelijke dossiers bij de rechtbanken niet zonder meer bruikbaar is voor bezwaar- en beroepsschriftdossiers bij de ministeries. 'De waardering van de handelingen is afhankelijk van het belang dat eraan kan worden

toegekend voor de reconstructie van het overheidshandelen'. In de ogen van de Raad vormt deze uitspraak een precedent om voortaan het werkelijke belang van bezwaar- en beroepschriften in hun context te beoordelen. Dit impliceert eveneens dat sterker onderbouwd dient te worden waarom de neerslag van bepaalde handelingen voor vernietiging wordt voorgedragen.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3).

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2000.1872/2

4.1. *De reikwijdte van de ontwerp-lijst*

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein 'zorg voor de rechtspleging' over de periode van 1945-1998.

De Raad heeft uitsluitend die handelingen bekeken voor welke neerslag het Ministerie van Justitie zorgdrager is.

4.2. *Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria*

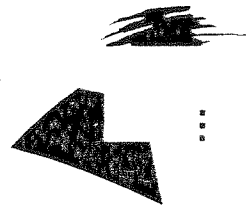
Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. Tot op heden is de Raad in afwachting van informatie uwerzijds omtrent het tijdstip waarop deze criteria al dan niet formeel zullen worden vastgesteld.

4.3. *De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.*

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad

zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst bezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 18

Uit het driehoeksverslag blijkt dat de vertegenwoordigers van de Algemeen Rijksarchivaris voorstellen om handeling 18 - *het (jaarlijks) vaststellen van de kwantitatieve en kwalitatieve (rechtsgeleerde) personeelsformatie bij de burgerlijke gerechten* - te waarden met vernietigen, omdat het vaststellen van de formatie naar hun mening te vinden is in de neerslag van handeling 1 (*het voorbereiden, mede-vaststellen, evalueren en coördineren van het strategische en het operationele beleid met betrekking tot (elementen van) de organisatie van de rechtspleging*). De Raad vraagt zich echter af of handeling 1 datgene omvat wat het mogelijk maakt om kwaliteit en functionele invulling van de rechterlijke macht te kunnen beoordelen. Met andere woorden: de Raad betwijfelt of de belangen van het historisch onderzoek voldoende worden gewaarborgd indien de neerslag van handeling 18 wordt vernietigd.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2000.1872/2

Handeling 27

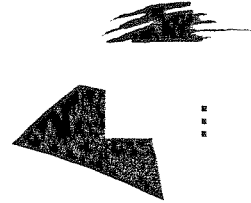
De neerslag van deze handeling betreft *het nemen van besluiten met betrekking tot de personele bezetting van de administratieve diensten van (de griffies van) de burgerlijke gerechten*. De Raad vindt de formulering van de vernietigingstermijn, '70 jaar of 1 jaar na defungeren' verwarrend en wenst een nadere omschrijving van hetgeen hiermee wordt bedoeld.

Handeling 44

Deze handeling verwijst naar *het ontwerpen en doorvoeren van (nieuwe) taakverdelingspatronen, werkprocedures en -methoden, alsmede administratievormen bij de griffies en parketten*. De Raad meent dat de neerslag van deze handeling integraal bewaard dient te blijven vanwege het belang voor later historisch onderzoek (met behulp van deze neerslag kan materiaal van rechterlijke archieven dat wordt bewaard, beter worden gebruikt en doorzien) en uit het oogpunt van een rechtmatigheidstoets.

Handeling 45

De Raad is van mening dat de neerslag van deze handeling, betreffende *het toezien op de naleving van voorschriften en de administratieve gang van zaken bij de griffies en de parketten bij de gerechten* integraal bewaard dient te blijven, tenzij een duidelijke motivatie wordt gegeven bij de waardering vernietigen.

Handeling 52

De neerslag van deze handeling omvat *het toezien op het beheer en de overbrenging van de gerechtelijke en de burgerlijke stand-archieven, alsmede het zorgen voor de eventuele vervanging en de beveiliging van de burgerlijke stand-archieven*. Vanwege het grote maatschappelijke belang van de burgerlijke stand-archieven is de Raad van mening dat de neerslag van deze handeling integraal bewaard dient te blijven.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Pagina

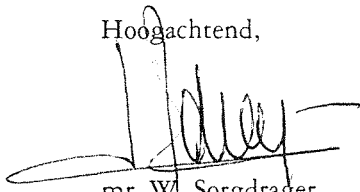
5

Ons kenmerk

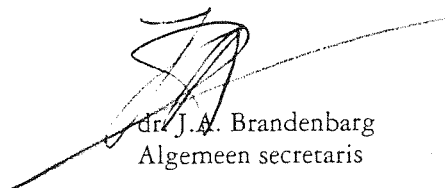
arc-2000.1872/2

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. S. Kers.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris